

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Мукачівська міська рада
Волинський національний університет ім. Лесі Українки
Поморська академія у Слупську

Становлення особистості: персоногенетичний контекст

Збірник тез доповідей

Україна, Мукачево
18-19 травня 2023р.

УДК 159.923.2:159.922(043.2)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол №4 від 16.05.2023р.)

C11

Становлення особистості: персоногенетичний контекст: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 18-19 травня 2023р., Мукачево/ Ред. кол. Щербан Т.Д.(гол.ред.) та ін.–Мукачево: Вид-во МДУ, 2023.–121с.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д. психол. н, професор (голова); **Гоблик В.В.** – д. екон. н., професор; **Моргун А.В.** – к. філолог.н., доцент; **Корнієнко І.О.** – д. психол. н, професор; **Брецько І.І.** – к. психолог. н, доцент; **Воронова О.Ю.** – к. психолог. н, доцент.

10) *лідерство* – здатність стояти на чолі групи людей, вміння координувати їх, вести за собою, мотивувати і брати на себе відповідальність за спільні рішення (в тому числі й невдачі);

11) *адаптивність і крос-функціональність* полягає у здатності вчасно реагувати на нові виклики, вирішувати кризові проблеми, прогнозувати ситуації та швидко змінювати спектр завдань [1].

Для успішного застосування та оволодіння технологічною моделлю *Soft Skills* в управлінській діяльності керівників та менеджерів закладів освіти важливими є:

- вміння навчати та підтримувати;
- управління командою;
- оволодіння принципами ділової етики;
- обґрунтована критика себе та інших;
- планування та делегування.

Отже, у професійній управлінській діяльності керівників та менеджерів закладів освіти оволодіння надпрофесійними навиками *Soft Skills* є надважливою передумовою професійного успіху у будь-якого конкретній сфері життєдіяльності, що сприяє налагодженню вміння спілкуватись в колективі та з колегами, слухати та чути інших, приймати відповідні рішення, беручи відповідальність за це та враховуючи наслідки правильності та ефективності рішень, доступно пояснювати новачкам правила та принципи роботи, сприяючи колективізму у командній роботі, бути самостійним та емпатичним, швидко навчатися, будувати стосунки з різноманітними людьми в суспільстві.

Список використаних джерел

1. Ведишева А. Soft Skills. М'які навички для успішної кар'єри майбутнього. *Лайф-хак від ТАС*. 2021. URL: <https://taslife.com.ua/blog/soft-skills>
2. Каламан О. Що таке Soft Skills і чому це є важливим. 2021. URL: <https://studlifeod.ontu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/soft-skills.pdf>
3. Мартинець Л. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
4. Що таке soft skills, навіщо вони потрібні та як їх розвивати? *Редакція IT STEP Academy. Освіта дорослих*. 2022. URL: <https://kiev.itstep.org/blog/what-are-soft-skills-why-do-you-need-them-and-how-to-develop-them>

УДК 159.922:316.48-053.6(043.2)

КОСТЮ С.Й., АЛМАШІ С.І., ДЕМИДА П.В.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАСОБІВ КОНФЛІКТНОСТІ В ПІДЛІТКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

В умовах сучасного стану суспільства, переорієнтації політичних та соціально-економічних відносин, виникнення постійних стресових ситуацій

ставляться високі вимоги до інтелектуального і емоційно-вольового потенціалу особистості, що позначаються на становленні його самооцінки.

Узагальнюючи визначення конфліктності особистості (М. Пірен, Ю. Черненький, В. Шейнов), українська дослідниця О.М. Чайковська відзначає, що конфліктність є системною складною властивістю особистості, яка включає комплекс психічних властивостей, а саме:

– неадекватну (завищену або занижену) самооцінку своїх можливостей і здібностей, яка йде у розріз з оцінками навколишніх, що й викликає конфлікт; – прагнення домінувати будь-що, де це можливо і неможливо;

– консерватизм мислення, поглядів, переконань, небажання подолати застарілі традиції;

– зайва принциповість і прямолінійність у висловах і думках, прагнення сказати те, що є, на погляд особистості, правдою, іншому в очі, незважаючи ні на що;

– певний набір емоційних якостей особистості: тривожність, агресивність, упертість, дратівливість.

Отже, конфліктність трактується нами як перманентна риса особистості, яка акумулюється її природними задатками і соціальним досвідом, що набувається в ході розвитку [1;2;3].

Психологічний тренінг є одним з найбільш поширених методів групової психологічної роботи на сучасному етапі.

Соціально-психологічний тренінг може виступати як інструмент в освоєнні нового або зміни типової поведінки, в перебудові неефективних структур діяльності, в підвищенні рівня саморегуляції.

Тренінгові програми профілактики конфліктності в підлітковому віці включають в себе три компоненти:

а) когнітивний (інформаційний), що відображає інформаційне наповнення превентивної системи;

б) емоційний (емоційно-оцінний), що забезпечує формування стійкого негативного ставлення до певної проблеми;

в) поведінковий, що інтегрує знання і навички в певний поведінковий акт, який є в тій чи іншій мірі реалізований метою діяльності профілактичної системи.

Профілактика конфліктності в підлітковому віці здійснюється в психолого-педагогічних програмах, спрямованих на формування конфліктної компетентності.

Профілактика конфліктності в підлітковому віці здійснюється через розвиток комунікативних навичок. На думку фахівців, тренінг розвитку комунікативних навичок робить позитивний вплив на розвиток комунікативних здібностей підлітка і формування дитячого колективу.

Потрібно відзначити, що найбільш поширеною програмою профілактики конфліктності серед підлітків є тренінги зниження агресивності.

Для вирішення таких проблем доречним буде проведення соціально - психологічного тренінгу, спрямованого на психопрофілактику конфліктності [1;2].

Умовами проведення соціально-психологічного тренінгу, спрямованого на психопрофілактику конфліктності підлітків, є:

- 1) проведення цілеспрямованої систематичної групової роботи щодо зниження конфліктності підлітків;
- 2) облік психологічних особливостей та актуального рівня конфліктності підлітків;
- 3) використання ігрових вправ, методів арт-терапії, рольових і психогімнастичних ігор.

Таким чином, перебудова сучасної системи педагогічної діяльності у плані забезпечення різнобічного і гармонійного розвитку особистості вимагає від фахівця особливої уваги до учня на переломних етапах його психічного та соціального розвитку, коли помітно загострюються суперечності цього процесу.

Список використаних джерел

1. Апішева А.Ш. Проблема конфліктних стосунків сучасних підлітків та юнаків з батьками. *Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка*. 2012. Вип. 2. С. 117–125.
2. Барабаш О. Стратегії поведінки в конфліктній ситуації. *Теорія держави і права*. 2017. №3. С. 208-212. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/3/47>
3. Ващенко І.В. Конфлікти: сучасний стан, проблеми та напрямки їх вирішення в органах внутрішніх справ. Х.: ОВС, 2002. 255 с.

УДК 159.942.2:159.923.2(043.2)

КОСТЮ С.Й., ЯМЧУК Т.Ю., ДОЛИНАЙ М.І.
Мукачівський державний університет

ЕМОЦІЙНА СТІЙКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПРЕДМЕТ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВИВЧЕННЯ

У зв'язку зі стрімкими змінами та кризами у політичному, економічному й соціальному житті в Україні, а також пов'язаними з ними порушеннями життєдіяльності багатьох верств населення, актуальним є дослідження емоційної стійкості особистості. Адже, емоційна стійкість особистості відноситься до здатності людини ефективно керувати своїми емоціями та витримувати стресові ситуації. Ця інтегративна властивість особистості описує, наскільки людина може залишатися емоційно врівноваженою та регулювати поведінку навіть у важких ситуаціях війни. Війна створює унікальні умови, які викликають фізичні, емоційні та психологічні труднощі і можуть мати значний вплив на емоційну стійкість особистості. Особи, які пройшли через воєнний конфлікт зазнають різних емоційних труднощів.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>